

Warto o nich dbać - o zarządzaniu zespołem wolontariuszy

Mimo że czasem „może wydawać się, że wolontariusze dla historii i rozwoju organizacji są ulotni, bo przychodzą i odchodzą – powinni być traktowani poważnie, odpowiedzialnie i z szacunkiem. To dzięki nim bowiem organizacja ma szansę rozszerzyć swoje działania, uwiarygodnić realizowane projekty i wzmocnić swoje znaczenie” (fragment pochodzi z publikacji *Praktyczny Poradnik współpracy z wolontariuszami* wydanej przez Fundację Pracownia Badań i Innowacji Społecznych Stocznia, Warszawa 2011).

Poniżej napiszę, jak zaplanować i wdrażać współpracę organizacji z wolontariuszami, czyli co robić, by o nich dbać - by czuli się szanowanymi i docenianymi członkami zespołu organizacji. Najpierw jednak, na rozgrzewkę, proponuję: **kilka definicji i informacji o wolontariacie**.

Co to jest wolontariat?

Słowo *wolontariat* pochodzi od łacińskiego: *volontarius - dobrowolny*. Związła a zarazem bardzo pojemną definicję tego terminu zaproponowało Centrum Wolontariatu w Warszawie: „wolontariat to bezpłatne, świadome i bezinteresowne działanie na rzecz innych, wykraczające poza związki rodzinno-koleżeńsko-przyjacielskie”.

Kim jest wolontariusz?

Wolontariusz to: „każda osoba fizyczna, która dobrowolnie, ochotniczo i bez wynagrodzenia wykonuje świadczenia na rzecz organizacji i instytucji i osób indywidualnych wykraczając poza więzi koleżeńsko-rodzinne” (Centrum Wolontariatu w Warszawie).

Po co organizacji wolontariusze?

Wolontariusze mogą wspierać działania organizacji w różny sposób. Możemy zaangażować ich do pomocy przy organizacji i/lub obsłudze jakiegoś wydarzenia np. balu dla seniorów, czy rodzinnych zawodów (wolontariat akcyjny) lub zaprosić do cyklicznej współpracy np. współpracować na zasadach wolontariatu z grafikiem, który będzie odpowiedzialny za projektowanie plakatów i ulotek informujących o realizowanych przez naszą organizację projektach i wydarzeniach lub zaprojektuje nam stronę www (wolontariat stały).

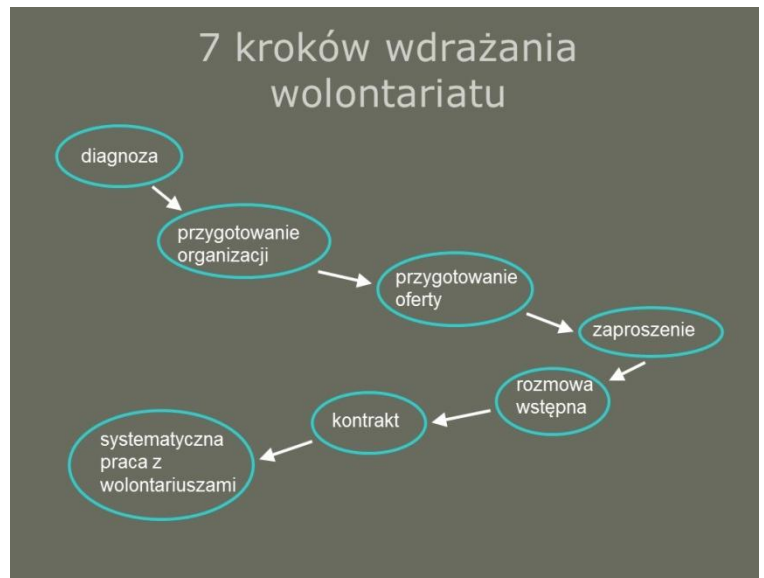
Co reguluje od strony prawnej współpracę z wolontariuszami?

29 maja 2003 roku weszła w życie Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, w której zostały zdefiniowane i opisane prawne aspekty wolontariatu. Warto wiedzieć, że zarówno wolontariusze jak i organizacje zapraszające ich do współpracy mają prawa i obowiązki. Warto pamiętać, że kluczową sprawą jest zawarcie z wolontariuszem porozumienia o współpracy, czyli dokumentu, który odpowiada umowie cywilnej.

Zarządzanie wolontariatem

Jak zaplanować i realizować współpracę z wolontariuszami?

Do współpracy z wolontariuszami należy się przygotować zadając sobie pytania o to, jakie zadania mogliby realizować, na jaki czas chcemy nawiązać z nimi współpracę, kto może zostać „naszym” wolontariuszem (osoby młode, seniorzy, osoby niepełnosprawne, mieszkańcy innej miejscowości, czy gminy). Do współpracy z wolontariuszami należy **przygotować** wszystkich **pracowników organizacji**, nawet te osoby, które nie będą z nimi bezpośrednio współpracowały - warto

zapewnić pracownikom udział w krótkim warsztacie na temat wolontariatu, tak, by wszyscy mieli choć podstawową wiedzę na ten temat. Wolontariuszom należy przedstawić konkretną **ofertę**. Działanie na zasadzie: „zawsze znajdzie się dla nich jakaś robota” jest błędne. Oferta powinna zawierać informacje o zadaniach, jakie chcemy wolontariuszom powierzyć, o naszych oczekiwaniach (wymagana wiedza, umiejętności, zaangażowanie czasowe) oraz o korzyściach dla wolontariuszy. Dobrze jest spotkać się ze wszystkimi osobami, które odpowiedziały na nasze **zaproszenie** - jest to wyrazem szacunku dla osób, które chcą zaoferować nam swój czas i umiejętności. Z osobami, z którymi zdecydujemy się współpracować oprócz obowiązkowego (taki obowiązek nakłada ustawa) porozumienia warto zawrzeć **kontrakt** - ustalić zakres obowiązków i odpowiedzialności, omówić sposób komunikacji i zasady współpracy obowiązujące w zespole. Koniecznie należy przedstawić wolontariuszy wszystkim pracownikom organizacji.

Systematyczna praca z wolontariuszami

Kluczem do stałej i udanej współpracy z wolontariuszami jest **związanie ich z misją i celami naszej organizacji** - wolontariusze potrzebują widzieć sens podejmowanych działań. Kolejnym ważnym elementem jest zadbanie o to, by wolontariusze **poculi się pełnoprawnymi członkami zespołu** - powinni uczestniczyć w spotkaniach, mieć wpływ na podejmowane decyzje, czuć, że się im ufa, bierze pod uwagę ich pomysły, liczy z ich opiniami. Jednak **najważniejsze jest stałe motywowanie i docenianie ich pracy** - zamiast pieniędzy dajmy dobre słowo!

Oto krótka lista możliwych sposobów motywowania i doceniania pracy wolontariuszy:

- „dziękuję” - tego słowa w stosunku do wolontariuszy nie da się nadużyć,
- delegowanie odpowiedzialnych zadań - w ten sposób pokazujemy, że darzymy ich zaufaniem,
- zachęcanie do dzielenia się pomysłami,
- zapraszanie na zebrania / spotkania zespołu,
- zauważanie wolontariuszy przez kierownictwo organizacji,
- wręczanie drobnych upominków,
- proponowanie udziału w szkoleniach i warsztatach podnoszących kompetencje,
- opłacenie ubezpieczenia zdrowotnego (jeśli wolontariusz nie ma płaconej składki ZUSowskiej),
- „chwalenie” się wolontariuszami na stronie www oraz na profilu Facebookowym,
- wystawienie referencji,
- zorganizowanie spotkania integracyjnego - wspólna wyprawa na łyżwy, do kina, czy wyjście na wystawę,
- złożenie życzeń z okazji Międzynarodowego Dnia Wolontariusza (5 grudnia).

Planując budżet roczny organizacji warto zabezpieczyć pewną kwotę na te działania.

Gesty podziękowania nie będą nas wiele kosztować a sprawią, że ludzie, którzy dzielą się z naszą organizacją swoją wiedzą, umiejętnościami, energią i czasem poczują się docenieni.